

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Obchodná akadémia Liptovský Mikuláš
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Obchodnej akadémii Liptovský Mikuláš
5. Kód projektu ITMS2014+	312011AGY1
6. Názov pedagogického klubu	Klub finančnej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	29. 11. 2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Učebňa pre vyučovanie odborných predmetov
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Lenka Moravíková Fiačanová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.oalm.edupage.org

11. Manažérske zhrnutie:

Krátka anotácia:

Členovia klubu FG na stretnutí diskutovali o výsledkoch a zisteniach vedomostí žiakov v rámci témy „Človek a peniaze“ z pohľadu finančnej gramotnosti. Niektoré súťaže boli stále v realizácii, kde ešte neboli dostupné výsledky, ale časť riešiteľských tímov z iných aktivít bola vyhodnotená. Peniaze a hospodárenie s nimi nie je ničím novým, ale aj napriek tomu majú žiaci o narábaní s peniazmi skreslené informácie. Členovia klubu sa opierali aj o štúdiu Európskej únie, kde sa Slovensko v rámci finančnej gramotnosti umiestnilo medzi krajinami EÚ na nelichotivom 16. mieste. Každý z členov v rámci svojho predmetu pracuje so žiakmi rôznymi metódami, aby sa vzdelanostná úroveň zvýšila.

Kľúčové slová: peniaze, papierové peniaze, plastové peňaženky, moderné nástroje platenia, kryptomena, valuty, devízy, RPMN – ročná percentuálna miera nákladov

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

1. Predstavenie peňazí – rôzne formy
2. Vyhodnotenie porozumenia hospodárenia s peniazmi v bežnom živote, vyhodnotenie uskutočnených ukončených súťaží a kvízov
3. Cvičné firmy (vyhodnotenie hospodárenia s peniazmi a ich reálnym použitím v rámci firmy)

Téma stretnutia: Človek a peniaze

1. Klub učiteľov finančnej gramotnosti sa venoval téme „Človek a peniaze“ kde spoločne analyzovali dosiahnuté ciele. Riešili ako žiaci vnímajú rozhodnutia ohľadom výšky príjmov, aké poznajú typy príjmov a aký plat očakávajú a môžu očakávať pri jednotlivých povolaniach v rámci vyštudovania ich odboru v závislosti od regiónu.

Žiakom bola nastolená otázka „Ako zvýšiť každomesačnú výplatu?“ Žiaci vyhodnotili a zhodli na troch základných bodoch a to:

- pracovať na sebe - zvyšovať si odbornosť a kvalifikáciu cez kurzy a programy.

Priemerný absolvent vysokej školy zarába mesačne až o 642 eur viac ako absolvent strednej školy. Ak by aj niečo stálo školné a začali by zarábať o pár rokov neskôr, s najväčšou pravdepodobnosťou sa to z dlhodobého hľadiska oplatí.

- učiť sa a využívať cudzie jazyky - Môžu sa učiť nové cudzie jazyky alebo si z nich urobiť certifikát, aby mali doklad o absolvovaní. Pomôže aj účasť na medzinárodnom tábore, cestovanie po

svete, či štúdium na Erasme. Ľudia, ktorí aktívne pri práci využívajú cudzí jazyk, zarábajú až

o tretinu viac ako ostatní. Môže nám pomôcť k povýšeniu alebo úplne novej práci v medzinárodnej firme. Tie často ponúkajú aj vyššie platy. Alebo to otvorí dvere priamo do zahraničia, kde sa o výške platu ani netreba baviť.

- investovať dlhodobo (nie len chvíľková radosť) napr. do fyzického a duševného zdravia, vzdelania.

Ďalšou zaujímavou otázkou položenou a analyzovanou so žiakmi bolo

„Aký plat očakávať“

Najdôležitejšie je robiť to, čo nás baví a na čo máme talent. Ak sa staneme špičkou v tom, čo robíme, dokážeme mať slušný príjem takmer v každom povolaní. Plat závisí aj od toho, v ktorom sektore pracujeme:

A) vo verejnom napr. ministerstvo školstva,

B) súkromnom práca pre Google

C) v neziskovej organizácii Nexteria.

- Výška platu môže byť kritériom, podľa ktorého sa vieme rozhodnúť, či vezmeme radšej prácu v neziskovke, ktorá sa nám páči, ale plat je nižší, alebo to skúsime vo veľkej firme s vyšším platom.

- Sú práce, kde je plat podľa tabuľky a teda aj keby sme boli najlepší na svete, nepohneme s ním. Týka sa to napríklad učiteľiek, ale aj úradníkov na ministerstve.

Ďalej členovia klubu riešili odpovede žiakov na základe vyhodnotenia testu, ktorý žiakom zadali. Pred samotným testom (kvízom) boli žiaci informovaní o finančnom trhu, o možnosti výberu hypotéky na kúpu bytu, o informáciách ohľadom RPMN, použitím kalkulačiek na výpočet hypotéky a výšky úveru. Žiaci riešili nastolený problém pomocou bádateľskej metódy.

„Je správne požičať si peniaze?“

sú situácie, kedy dokonca dáva zmysel sa zadlžiť. V mladšom veku sa oplatí zobrať si hypotéku na bývanie alebo si zaplatiť školné na kvalitnej škole. Potom totiž prichádza životná fáza, kedy sme vo finančne najlepší rokoch, zarábame najviac, vďaka čomu vieme tieto dlhy splatiť a ešte si aj ušetriť na dôchodok. No a na dôchodku prichádzame do fázy, kedy mŕime to, čo sme si ušetrili. Neznamená to ale, že sa máme zadlžovať hlava-nehlava, lebo máme 25 a vtedy je to okej. V prvom rade musíme vedieť, koľko si môžeme dovoliť požičať.

Výška našej mesačnej splátky by nemala byť vyššia ako tretina čistého príjmu domácnosti.

- Výška mesačnej splátky sa skladá z čiastky požičanej sumy, úroku (cena za požičané peniaze) a všetkými inými poplatkami za správu pôžičky, poistenie úveru a podobne.

Hypotéka - za hypotéku si môžeme kúpiť iba nehnuteľnosť, teda napríklad byt, dom, záhradný domček alebo pozemok. Môžeme si za ňu dom aj postaviť alebo nehnuteľnosť zrekonštruovať. Nemôžeme si ale kúpiť auto alebo nový mobil.

- Pri hypotéke vždy ručíme nehnuteľnosťou. To znamená, že ak nebudeme hypotéku splácať, banka má právo zobrať nám byt alebo pozemok. Je teda dôležité si dobre premyslieť všetky možné scenáre, aj také, v ktorých prideme o prácu alebo dostaneme vážnu chorobu. Hypotéku môžeme splácať až 30 rokov, za ktoré sa toho môže stať veľa.

- Je tiež dôležité vedieť, či dokážeme splácať hypotéku aj vtedy, keby sa nám zvýšili úroky. Úroky sú to, čo zaplatíme navyše, nad sumu, ktorú sme si požičali. Je to akoby odmena pre banku za to, že nám peniaze požičala. Zvýšenie úroku aj o pár percent môže našu mesačnú splátku zvýšiť o stovky eur. Splácať ju ale musíme stále.

- S tým úzko súvisí fixácia. To znamená, že banka ti výšku úroku zafixuje na dohodnuté obdobie. Najčastejšie to býva na 3, 5 alebo 10 rokov. Platí, že čím kratšia doba fixácie, tým nižší úrok ti vie banka ponúknuť. Pri fixácii na desať je možno vyšší úrok, ale môžeme s ním rátať na 10 rokov dopredu.

Bezüčelový/spotrebný úver - za ten si môžeme kúpiť napríklad nábytok. Keď si peniaze požičiavame len tak a banka nás neobmedzuje v tom, na čo ich minieme, majú tieto úvery fakt nevýhodné podmienky.

Ako sa rozhodovať, či si zobrať úver?

1. Pozerajme sa na naše celkové dlhy, nielen na tú jednu pôžičku, ktorú si práve berieme. Ak už máme mobil na splátky a spotrebný úver, vziať si aj najvyššiu možnú hypotéku je riskantné.
2. Úvery na darčeky a dovolenky SI NEBERIEME. Úver by mal byť ideálne na dobu, ktorú vydrží to, na čo si úver berieme. Byt je teda ok, ale dovolenka nie (z tej sa tešíme týždeň a splácame ju rok).
3. Pozerajte sa na RPMN (ročná percentuálna miera nákladov). Úver môže byť spojený s kopou ďalších poplatkov. RPMN nám hovorí, koľko skutočne zaplatíme aj so všetkými poplatkami za správu pôžičky, za úverový účet, poistenie úveru a podobne. Sú to teda všetky reálne náklady.
4. Vždy musíme myslieť aj na neočakávané udalosti a nezadĺžiť sa na hranicu toho, čo zvládame.

2. V druhej časti sa členovia klubu venovali Vyhodnotenie porozumenia hospodárenia s peniazmi v bežnom živote a vyhodnoteniu uskutočnených ukončených súťaží a kvízov. Žiaci 2.B, ktorí sú prihlásení do kurzu finančnej gramotnosti absolvovali test/kvíz zameraný na požičiavanie si peňazí. Uvádzame vzorový test a následne jeho vyhodnotenie.

Typ testu/kvízu:

1. Na čo môžeš použiť peniaze z hypotéky?

- A) na čokoľvek
- B) na nehnuteľnosť (byt, dom, chata, pozemok,...)
- C) na splátky auta

2. Čo je to úrok?*

- A) to, čo zaplatíme banke navyše, nad sumu, ktorú sme si požičali
- B) celková výška hypotéky
- C) výška mesačnej splátky

3. Čo je to fixácia?*

- A) ak si požičiaš od banky dva a viackrát, si zafixovaný
- B) maximálna možná suma, ktorú ti požičajú
- C) doba, na ktorú ti banka nezmení výšku úroku

4. Čo je to RPMN?*

- A) RPMN nám hovorí, koľko bytov si môžeme ešte kúpiť pri našom plate
- B) RPMN nám hovorí, koľko skutočne za úver zaplatíme aj so všetkými poplatkami
- C) RPMN nám hovorí, koľko musíme zarobiť, aby sme dostali hypotéku vo výške 100 000€

5. Prečo nie je rozumné požičať si na dovolenku?*

- A) vec, na ktorú si požičiavame, by nám mala slúžiť aspoň tak dlho, ako ju budeme splácať - čo pri týždennej dovolenke neplatí
- B) je to administratívne náročné, ak si požičiavame sami, ale na dovolenku ideme viacerí
- C) na dovolenku si ani nie je možné požičať

6. Ako zistíš, že je banka dôveryhodná?*

- A) ak majú kamennú pobočku so zamestnancami
- B) ak majú zverejnenú peknú webovú stránku a telefonický kontakt
- C) ak je v zozname NBS a má licenciu

8 / 8 (100%)	03.11.2022 14:45	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5 / 8 (63%)	07.11.2022 13:04	✗	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓
Nevypracované		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7 / 8 (88%)	07.11.2022 20:07	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3 / 8 (38%)	11.11.2022 10:11	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
7 / 8 (88%)	06.11.2022 18:56	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8 / 8 (100%)	02.11.2022 18:16	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8 / 8 (100%)	08.11.2022 20:06	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4 / 8 (50%)	08.11.2022 16:01	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
6 / 8 (75%)	07.11.2022 18:07	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Nevypracované		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3 / 8 (38%)	08.12.2022 15:07	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Nevypracované		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7 / 8 (88%)	07.11.2022 17:50	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4 / 8 (50%)	01.11.2022 16:24	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
6 / 8 (75%)	06.11.2022 20:09	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8 / 8 (100%)	08.11.2022 09:07	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8 / 8 (100%)	07.11.2022 20:13	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8 / 8 (100%)	07.11.2022 19:33	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Ďalej žiaci 2hých ročníkov sa pod vedením Ing. Kataríny Šolcovej a Ing. Michala Kubáňa zúčastnili krajského kola FINNkvízu. 47 získalo diplom 23 žiakov, čo je 49 % úspešnosť z počtu našich zúčastnených žiakov. Súťaže pod vedením Ing. Lenky Moravíkovej

Fiačanovej a Ing. Marty Šedovej stále prebiehajú a výsledky momentálne nemáme k dispozícii.

3. V tretej časti sa členovia klubu venovali príprave veľtrhu cvičných firiem, ktoré sa uskutočnili 22.12.2022. Organizovať ho budú Ing. Lenka Moravíková Fiačanová, Ing. Michal Kubáň a Mgr. Zuzana Mačalová. Moderné dejiny cvičných firiem majú v štátoch vyspelej trhovej ekonomiky 50-ročnú tradíciu. V súčasnosti pôsobi v rámci siete EURO PEN International, svetového združenia cvičných firiem, približne 5 000 cvičných firiem v 46 štátoch sveta. Predmet „Cvičná firma“ slúži na komplexné osvojenie si zručností, schopností i odborných vedomostí súvisiacich so založením a vedením reálnej firmy. Vyučuje sa ako povinný alebo voliteľný predmet. Integruje teoretické vedomosti z viacerých ekonomických predmetov, je mostom medzi teóriou a praxou. Výhodou tejto formy integrácie učiva je snaha o maximálne priblíženie sa reálnej praxi – simulácia reálnej praxe vo vzdelávacom prostredí cvičných firiem poskytuje vynikajúcu prípravu pre budúce pôsobenie v zamestnaní alebo v podnikaní. Okrem odborných znalostí a zručností sprostredkúva žiakom i tzv. kľúčové kompetencie. Učebňa CF je zariadená ako reálna firma, pracuje s reálnymi dokladmi praxe, fiktívnym tovarom a fiktívnymi peniazmi. Využíva alternatívne metódy vyučovania, ako je simulácia, či inscenačná metóda. Učiteľ využíva frontálne vyučovanie minimálne. Je viac starším kolegom, poradcom ako pedagógom.

13. Závery a odporúčania:

Členovia klubu FG sa rozhodli, že v rámci témy peniaze a človek budú od žiakov vyžadovať:

- Pochopenia a analýzu vlastných finančných rozpočtov, ktoré si vypracujú pre lepšie pochopenie financiám
- Vysvetliť pojmy peniaze, rozpočet, úver, dobrý a zlý dlh, rozhodovanie v podmienkach istoty a rizika.

1. Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Katarína Šolcová
2. Dátum	30. 11. 2022
3. Podpis	
4. Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Lenka Moravíková Fiačanová
5. Dátum	30. 11. 2022
6. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu